

JUS GENTIUM.

CAPUT I.

*De natura, & affectionibus
juris gentium.*

§. I.

Notio Gentis.

Ut in materia tam abstrusa & implicata circa statuenda & enodanda genuina juris gentium principia, quo circa totidem ferme occurserunt sententiae, quot sunt auctorum hanc disciplinam pertractantium capita, verum a falso discerni possit, perspicuo digestoque ordine, ac debitâ partium concernientium segregatione rem hanc expendere pro modulo conabitur.

Itaque ante determinationem juris, quod
viget inter gentes, gentis notio prius elimanda
venit ac statuenda. — Prætermisis notionibus
gentis impropriis, proinde ad rem impertinen-
tibus, nomine gentis recte intelligi videtur *po-*
pulus sub communi aliquo summoque imperio debit
ordinato ita colligatus, ut sub ea ratione specta-
tus sit independens ab alio.

Requiritur ergo, ut inclytus ille cœtus
hominum, qui gentis prærogativâ & jure gau-
det, consociatus sit sub summo quodam stabi-
lique imperio ita ordinato, ut gaudeat supre-
mis juribus immanentibus ac transeuntibus,
atque ut talem habeat regiminis formam, qua
per se se ab alia extranea non est dependens.
Parum igitur refert, utrum ista regiminis for-
ma sit monarchica, an aristocratica, num ve-
rò democratica, aut ex his variis mixta; suf-
ficit enim ut in suo genere sit independens
ab alia.

Ex his igitur principiis rectè deducitur,
quod tam gens sancta, quam profana, id
est, tam respublica sacra, quam civilis supra
indigitatis insignita proprietatibus gentis præ-
rogativâ gaudeat et jure; enim vero quælibet
earum in suo genere rectóque sensu indepen-
dens est ab alia, atque sub summo quodam
imperio debite colligata.

Aliter omnino statuendam est de aliis
ut cunque etiam numerosis familiarum agglo-
ratio-

gationibus irregularibus, quæ communi nulli legitimo imperio subjiciuntur; hæ quippe non tam formatæ gentis, quam informis coacervationis imaginem referunt, adeoque gentium subsellia non concidunt.

Prærogativæ gentis tamen haud obsistit, si qua civitas alteri nexu clientelæ, aut feudali sit adstricta, aut se se obligaverit ad præstationem tributi, vel ad maiestatem alienam comiter venerandam, quin propriè alieno se subjecerit imperio: unde *cl. de Martini Cap. XV. de jure gentium §. IX.* inquit: " Nationes, populi liberi ac civitates, sive regna sint, sive respublicæ etiam fœderatæ, quacunque demum regiminis formâ utantur, communi gentium nomine veniunt, cui quidem nec nexus clientelæ, nec pactum de alterius maiestate comiter veneranda, nec obligatio ad annum tributum, nec contractus feudalis, sed status tantum subjectionis obsistit. Unde provinciae, quæ alterius imperio parent, etsi singularibus prærogativis sint instructæ, gentium nomen tueri haud possunt. "

Porro quemadmodum populus aut natione per id, quod sub summo atque legitimo quodam imperio consocietur, ad dignitatem gentis adsurgit; ita quoque ab hac prærogativa excidit, si hac dissolutâ compage informem statum recidat: quare populus rebellis, atque à legitimo suo imperante desciscens,

cens, non venit illico gentis nomine compellandus.

§. II.

Notio personæ moralis ut contradistinctæ à simplici.

Persona spectari potest aut *simpliciter*, seu penes individuam suam existentiam, veluti nimirum segregata est, aut segregata esse concipitur ab aliis sociis ad communem aliquius societatis finem concurrentibus. Alia *persona moralis* est sive composita; per quam intelliguntur plura quidem individua, ita tamen inter se ad certos fines consociata, ut moraliter loquendo unam duntaxat personam repræsentent. Sic societates minores æquò ac majores ex pluribus individuis coalescunt, ita tamen, ut singuli in determinata societate existentes simul sumti unam solummodo personam moralem constituant.

Societas prima erat conjugalis, hanc subsequebatur parentalis, suboriebatur herilis, & familiæ; familiis autem multiplicatis exurgebat societas civitatis, atque enascebantur respublīcæ & regna: quibus constitutis gentes cœperunt; ita, ut gens una cum alterâ comparata moralem exhibeat personam ab altera distinctam, quin tamen una ab altera sit dependens: ut proinde plures gentes in-

instar personarum simplicium juxta se invicem in statu naturali viventium considerandæ sint.

Cunctæ igitur res publicæ, ac regna universa inter se se comparata sub duplice potissimum spectari possunt obtutu; videlicet quatenus ex una parte inter se se scissa sunt five divisa, ac propria habent jura, propriasque possessiones; & ex parte altera, quatenus mutuum inter se respectum habent & influxum novum à mutuis necessitatibus & indigentias promanantem; quippe: non omnis fert omnia tellus; hic segetes, illuc veniunt felicius uox. Et sanè, sine mutuo gentium nexu commercium nec subsistere, neque florere debitâ ratione posset, adeoque complures gentium indigentiae sublevari non possent.

Porro utcunque demum gentes inter se disjunctæ sint atque distantes, manet tamen etiam semper nexus ille moralis, vi cuius homo quilibet tenetur diligere proximum suum sicut seipsum; qui nexus etiam radicatur in eo, quod in præcipuo amore summi omnium parentis conglutinemur. Personæ physicæ seu individuæ huac sibi invicem debent amorem cum omnibus obligationibus inde redundantibus: quare igitur non eodem modo concludendum esset de personis moralibus, seu de gente ad aliam gentem comparata? Profectò, naturale illud principium:

um: quod tibi non vis fieri, alterine feceris; item istud: quod vultis, ut faciant vobis homines, & vos facite illis, obtinet tam inter personas physicas, quam morales.

Cum itaque gens ad gentem relata spectanda suo sensu veniat uti persona physica in statu naturali vivens relatè ad aliam personam physicam in statu quoque naturali viventem; hinc est, quod idem sit fundatum generale jurium & officiorum gentium juxta se invicem viventium, quod est personarum simplicium, quæ in statu naturali ita inter se se viverent, ut una ab alia non dependeret. Justum igitur est inter gentes liberas, quod justum est inter personas simplices liberas, quarum una non dependet ab alia: eodem modo differendum est de eo, quod æquum est; videlicet officia tam perfecta, quam imperfecta tali ratione huc referenda sunt.

Nihilominus aliæ saepius sunt actiones personarum simplicium, & iterum aliæ personarum compositarum; quare etiam gravia inter gentes saepe negotia pertractantur, quæ inter personas privatas nunquam occurunt. Sic v. g. occupare per universitatem, possidere loca ampliora, in potestatem suam redigere partem maris, insulam, fluvium &c. gentium est proprium, non hominum privatorum. Porro legatos mittere, eosque acceptare, publica iniure fœdera, gerere bellum

lum &c. ad gentes pertinet liberas, non item ad homines privatos; econtra personæ privatæ ineunt contractus nuptiales, patria utuntur potestate naturali, aut filios sibi adoptant vel filias; quin ista tamen gentibus tribui possint. Consequitur, quod *tò suum hominis privati*, distinctum sit à *tò suo gentis universæ*; quin tamen obster, quominus similitudo ac proportio fundamentalis inter personas physicas & morales salva consistat ad modum superius explanatum.

Habent ergo gentes jura sua & officia *immanentia*, per quæ respublicæ, aut regna in seipsis, & in causis, ut ita dicam, domesticis regulantur: habent et sua jura ac officia *transientia*, quæ nempe & alias gentes adtingunt, certumque in illas habent influxum; quod potissimum refertur status *belli* & *pacis*. — *Pax* describi solet passim, quod sit status ille, quo gentes inter se tranquille & amicabiliter concernentia gerunt negotia, & ea, quæ sibi debent invicem, quæque aequitate postulante sibi invicem competere judicant ultro citroque præstant. *Bellum* est contra est status manus violentas sibi mutuo inferentium gentium, & ea, quæ sibi debentur, vi extorquere ideo præcipue nitentium, quia aliâ juris viâ obtineri haud posse judicantur. — Nolim hic mentionem injicere *belli intestini*, quod quandoque in ipso gentis sinu contra jura & officia *immanentia* non sine

sine maximo imperantium ac subditorum in-
commodo ac danno foveatur.

§. III.

Notio juris gentium.

In statuenda notione juris gentium variantur authores eatenus, ut eorum discordia mira cuique videri debeat. Non erit abs re non nullas probatorum authorum hoc loco inserere definitiones, ut opposita juxta se positae magis elucentur.

Cl. *Desing* Cap. IV. de j. g. Them. VI.
inquit: "Jus gentium est regula societatis
publicæ gentium, consensu gentium ac-
ceptata conformiter altiori juri. ,"

Cl. *Schwarz* introd. IV. de j. g. §. I.
pag. 723. ita resolvit: „Dicimus jus genti-
um esse ordinationem rationis, longævo
gentium usu, Deique, ut societatis huma-
næ gubernatoris immediati, consensu in-
ductam, ad gentium quæ talium publicam
felicitatem. ,”

Cl. *Schwan* Art. VI. de j. g. prop. I.
jus gentium ita definit: "Jus gentium stricte
tè sumtum est conventio libera gentium,
diuturnis moribus, ceu pacto tacito, in-
tro-

" tructa, tendens ad mutuum commercium, & commoditatem vitæ socialis. ,,

Cl. de Martini Cap. XV. de j. g. sequentia ponit §. DXXIII. "Utrum vero jus gentium dicatur jus naturæ ad negotia gentium applicatum, ut volunt Hobbesius, Heineccius & alii; an jus naturæ per notionem gentium magis determinatum, ut placet Dariesio, inanis est verborum velatio, quoniam conclusiones inde deducuntur. At ideo non sunt in dubium revocatae. At utrumque potius conjungendum videtur, ut adeo rectius jus gentium definiatur est se jus naturæ ad negotia gentium applicatum, atque per notionem earum magis determinatum.,,

Tandem cl. Zallinger Lib. IV. j. g. Cap. I. §. CCLXVIII. dicit: "Jus gentium naturale est complexio jurium & obligationum, quæ inter diversas gentes ab ipsa natura constitutæ sunt. ,,

Antequam ad genuinam atque distinctam juris gentium definitionem progrediamur, rectam ac generalem juris hujus divisionem præmittendam esse judico. Divisionem hanc tradidimus in præfati uncula juris naturæ privati, ubi observavimus, jus gentium aliud esse *naturale proinde universale*, & aliud esse *hypotheticum, seu particulare*. Primum ad omnes omnino gentes, utpote eandem specie naturam humanam participantes se

se se extendit; secundum verò inter illas
duntaxat obtiner gentes, quæ singulari titu-
lo dèbitè parto idipsum acquisierunt.

Itaque distinctis propositionibus defini-
tio *juris gentium absoluti*, & definitio *juris
gentium hypothetici* tradenda videtur.

*Jus gentium absolutum seu universale recte
describitur complexio jurium atque obligationum
quæ ab auctore naturæ sunt insitæ omnibus genti-
bus utcunque diversis.*

Consequitur: ergo *jus istud absolutum*
est immutabile, quemadmodum humana na-
tura immutabilis est: ergo *ad omnes gentes*,
quæ veræ gentis prærogativâ gaudent, se se
extendit, easdēmque naturaliter obligat.
Quamvis porro istud *jus gentium absolutum*
analogiam quandam habeat cum jure natu-
ræ privato, differt tamen ab hoc tum ex
parte subjecti, tum ex parte objecti: *subjectum*
quippe *juris naturæ privati* sunt *personæ in-
dividuae seu physicæ*; atverò *juris gentium*
subjectum sunt *personæ morales*, integræ vide-
licet gentes ad se se invicem comparatæ.
Objectum insuper *juris naturæ privati* sunt po-
tissimum *actiones singulorum ad singulos*; econ-
tra verò *objectum juris gentium* sunt *negotia*
& *officia*, seu *jura & obligationes mutuæ*,
quæ non tam inter *privatas personas*, quam
inter *integras societates* sive *gentes* occur-
runt: quæ quidem *jura*, quæque *obligatio-
nes*

nes sunt transeuntes, id est, determinantes
nexum debitum gentium cum gentibus in
ordine ad generalem felicitatem consequendam.

Ex his facile colligitur, quod hoc jus
gentium *absolutum* suam originem non debe-
at consuetudini, adeoque propriè consuetudi-
narium nuncupari haud valeat: enim vero
consuetudo, quæ juris & legis vim habet,
hunc effectum sortitur ex voluntate imperan-
tium relatè ad cives suo imperio subjectos;
adeoque inter personas morales liberas, seu
inter gentes *communi* imperio non subordi-
natas, sed à se se invicem independentes lo-
cuni habere nequit. Porro consuetudines
certis circumscribuntur limitibus, ac deter-
minatis locis coarctantur; jus autem istud
gentium universale est & illimitatum. — Ne-
que etiam jus istud *pactitium* vocari potest;
pacta enim utcunque tacita, nullisque con-
signata tabulis, nullis etiam fulta testibus,
nonnisi ad definitas paciscentes personas am-
pliantur; verum jus gentium *absolutum* per
se se gentes adficit universas.

Jus gentium hypotheticum describi potest
libera gentium conventio, tacito pacto, seu diu-
turnis rectè ordinatis moribus introducta.

Consequitur: ergo neque jus propriè
consuetudinarium est, eoquod enatum sit
inter gentes à se se invicem independentes,
& quoad hoc à communi harum gentium
inter

inter se comparatarum imperante, qui con-
suetudini vim legis seu juris tribuere potu-
isset, non dependens.

Neque immutabile jus est illud hypothet-
icum; quia acquisitum in tempore, diutur-
nis nempe gentium moribus, seu tacito pae-
sto introductum. Porro jus gentium hypo-
theticum juri gentium absoluto non oppo-
nitur, et si variis titulis ab eo distinguantur
uti patet e prioribus.

Conficitur ex his, quod diversitas juris
gentium, diversa quoque pariat officia: unde
cl. Zallinger Lib. IV. j. g. §. CCLXIX. ait:
“ Absoluta gentium officia hic nuncupantur,
“ quæ alteri genti erga alteram vi solitus
“ status naturalis, nullo posito facto incum-
“ bunt; quæ enim ex hypothesi cujusdam
“ facti emergunt, hypothetica sunt. ,”

E principiis hucusque relatis perspicue-
dit, quid sentiendum sit atque conclu-
dendum de vexata illa inter authores acriter
disceptata quæstione, an jus gentium differat
a jure naturæ? Differt sanè; sed non alio-
quam hucusque explanato modo; ita tamen
ut jus gentium rectè constituatur quarta &
ultima juris naturæ pars; ita ut pars prima
juris naturæ, seu jus naturæ privatum actiones
hominum, seu personarum privatarum, secunda
seu jus sociale actiones sociorum, tertia, seu
jus naturæ publicum officia civitatum inter-

*na, sive immanentia, quarta denique seu ius gentium officia civitatum externa, sive trans-euntia determinet: officia inquam & jura tam absoluta, quam hypothetica. Sic v. g. officium juris gentium *absolutum* est per præpotentiam virium non perimere gentem alteram innocentem; & officium *hypotheticum* est, ad temperatis certisque modis alterius gentis tractare legatos.*

Dici etiam nequit, quod ius gentium *hypotheticum*, utpote humanâ nixum volun-tate, coincidat cum jure civili: ex præcedentibus namque patet ad sufficientiam, quod ius civile sanctum sit à superiore seu impe-rante ad instituendam stabiliendamque felici-tatem suorum subditorum; dum écontra ius gentium hypotheticum constitutum est racio-to pacto gentium à se invicem non depen-dentium sive æqualium ad communem ea-rum felicitatem obtinendam ac conservandam.

Neque etiam ius istud gentium confundi potest cum ratione statûs: quippe *ratio statûs* non id, quod justum, sed quod in circumstantiis emergentibus secundum sanam rectamque politiam utilius est & adcommo-datius, declarat atque determinat.